

Leiðarvísir ÍSALP:

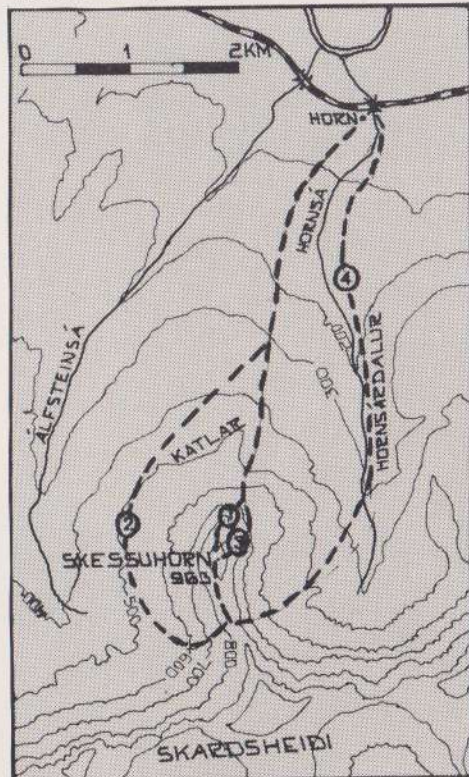
Nr. 8: SKESSUHORN

Skessuhorn, sem gengur norður úr Skarðsheiðinni miðri í átt til Borgarfjarðar, er eflaust eitt vinsælasta æfingasvæði Íslenskra fjallamanna með tilliti til snjó- og ísklifurs, þrátt fyrir að mjög lítið hafi verið klifið í því fyrr en á árinu 1975. Skessuhorn, sem oft hefur meðal fjallamanna verið nefnt Matterhorn Íslands, sakir þess hversu því svipar til þess fræga fjalls í svissnesku ölpunum, er 967 metra hátt yfir sjávarmáli. Skessuhornið er mjög lagskipt grágrýtisfjall, en við lauslega athugun hefur mönnum reiknast til að 11-12 lög séu í fjallinu. Segja má að fjallið sé alltaf klifið frá sama upphafspunkti, en það er frá bænum Horni í mynni Skorradals, en hann stendur í um 60 metra hæð yfir sjávarmáli.

Um tvær leiðir er að ræða frá Höfuðborgarsvæðinu, en það er um Hvalfjörð og annað hvort um svokallaðan Draga, eða Dragháls, en þá er farinn vegurinn til hægri rétt eftir að farið er framhjá Ferstiklu á Hvalfjarðarströnd og er sá vegur töluvert styttri, eða farið er fyrir Hafnarfjall í Borgarfirði og vegurinn upp að Andakíl tekinn í átt til Skorradals.

Flestar leiðir sem farnar eru á Skessuhorn eru tiltölulega fljót-farnar, þannig að einn dagur er nægilegur. Aætla má að menn séu 3-6 klukkutíma að klífa fjallið við allar venjulegar aðstæður, það ræðst þó auðvitað af því hversu vel menn eru á sig komnir og hversu vanir og vel búnir þeir eru. Þrátt fyrir að menn eyði að jafnaði ekki nema einum degi þegar þeir leggja til atlögu við Skessuhorn, er það kjörið til æfinga og námskeiðahalda og næg

verkefni þó dagarnir verði fleiri en einn. Er það mál manna, sem til þekkja, að svæðið sé eitt það allra besta til námskeiðahalda í snjóklifri, enda hefur Ísalp haldið snjónámskeið þar í tvígang og til gamans má geta þess að fyrsta hópferð Ísalp var einmitt á Skessuhorn. Hyggist menn dvelja lengur en einn dag við fjallið er kjörið að tjalda undir eða við svokallaða Katla, sem eru við rötur fjallsins, en þaðan er mjög stutt að fara allar helstu leiðir á fjallið.

Skessuhorn, yfirlitskort

Á leið upp Skessuhorn

það er aðallega tvennt sem fjallgöngumenn verða að varast leggi þeir til atlögu við Skessuhorn. Annars vegar sé farið að sumarlagi þá er mikil grjóthrunshætta á öllum leiðum fjallsins nema þeirri auðveldustu, sem sjaldnast er farin, hins vegar séu menn á ferð að vetri til þá er töluvert snjóflóðahætta á öllum leiðum fjallsins. Að sumarlagi er því mikilvægt að menn hafi með sér öryggishjál. Annars má almennt segja um búnað sem nauðsynlegur er til atlögu við Skessuhorn, að á sumrin er hægt að fara allar leiðir nema Norð-vesturvegginn án aðstoðar hjálpartakja. Það er þó nauðsynlegt að vera vel skoðaður, auk öryggishjálsins, og gott er að hafa líflínu með. Að vetrarlagi er annað uppi á teningnum, þá er ekki ráðlegt að leggja í neina leið fjallsins hjálpartakjalaus. Í öllum tilfellum er nauðsynlegt að hafa meðferðis ís-exi, mannbrodda og líflínu, auk

snjóakkeris. Nánar um útbúnað með leiðarlýsingunum sjálfum. Annars er óhætt að fullyrða, að fjallið er skemmtilegast til uppgöngu seinni hluta vetrar, þ.e. febrúar-apríl. Janúar er í lagi nema hvað birtu skortir tilfínanlega.

Besta fánlega kort af svæðinu er "Atlasblað" nr. 36, Botnsheiði, kvarði 1/100.000. Ennfremur er fánlegt fjórðungsblað í mælikvarðanum 1/50.000 af svæðinu. Þá má nefna aðalkort nr. 2, Vesturland, mælikvarði 1/250.000.

Frá Horni að rötum fjallsins við Katla má ætla að menn séu á bilinu 1-2 tíma eftir aðstæðum hverju sinni, vel þjálfaðir menn þurfa þó ekki að vera nema um hálf tíma á leiðinni, en það er um 500 metra hækkun og loftlína 3.5-4 kílómetrar.

Íshaft á Hryggleið

Segja má að leiðir þær sem farnar hafa verið og eru bestar til upp-göngu á fjallið séu fjórar, en það er svokölluð "Normal-leið", Hryggleið, Norð-austurveggurinn og Austur-lana, en auk þessara fjögurra leiða er svo Norð-vestur-veggurinn, sem enn hefur ekki verið klifinn þrátt fyrir nokkrar til-raunir, en í því sambandi er rétt að benda á grein í þessu hefti eftir Björn Vilhjálmsson þar sem hann greinir frá tilraun, sem hann ásamt félaga sínum gerði. Þá má geta þess að það er aðeins á færi vel þjálfðra og vel búinna fjallamanna að reyna við Norð-vesturvegginn.

EINSTAKAR LEIÐIR:

Nr. 1: Hryggleið:

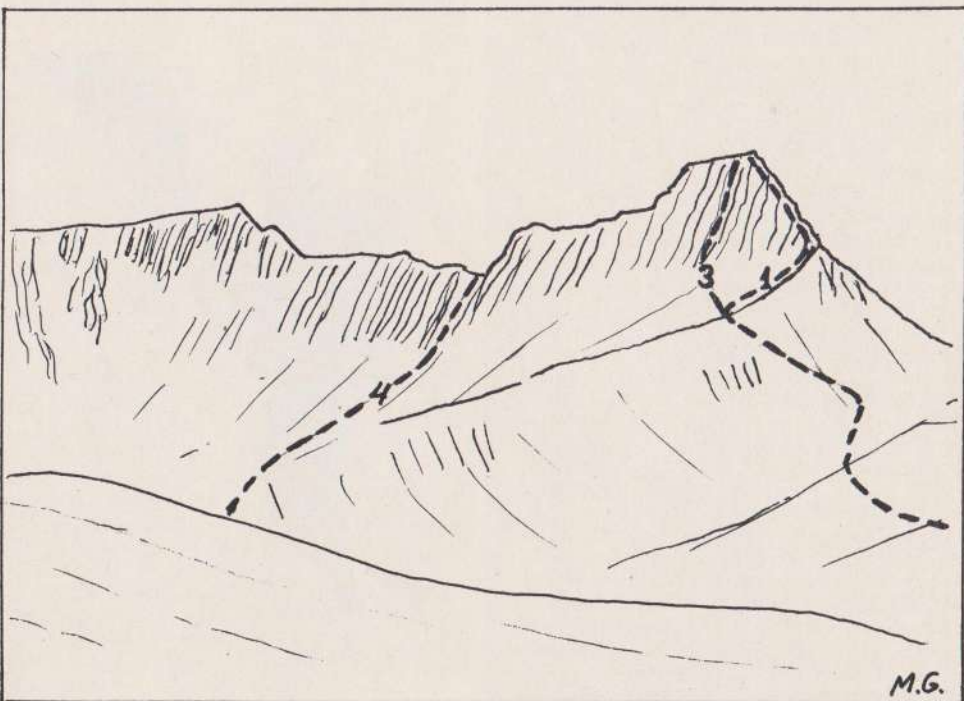
Gráða: II

Hryggleið er sú leið, sem lang-oftast er farin þegar menn leggja til atlögu við Skessuhorn, en hún

liggur utan til á hrygg fjallsins, sem snýr í norður, upp að Kötlu. Að sumarlagi er klifrað upp eftir hryggnum nokkuð utarlega og eru helstu hindranir á veginum nokkur lagskipt klettabelti og á leiðinni er mikil grjóthrunshætta. Leiðin er auðrötuð ef menn haldi sig bara nægilega utarlega á hryggnum.

Sé lagt til atlögu að vetri til horfir málið töluvert öðruvísi við, því þá er nauðsynlegt að hafa ýmis konar búnað sér til aðstoðar, en leiðin er sú sama. Nauðsynlegt er hverjum og einum að hafa a.m.k. eina ísexi meðferðis, mannbrodda, líflínu, snjóakkeri og í mörgum tilfellum er ágætt að hafa ísskrúfu meðferðis auk þess sem það er góð venja að hafa atíð öryggishjál meðferðis.

Þá er rétt að áréttta að ekki er ráðlegt fyrir óvana menn að leggja til atlögu við fjallið eftir

Skessuhornið séð frá norðaustri

Skessuhorn að vestan

þessari leið, nema því aðeins að þeir hafi leiðsögn reyndra manna.

Nr. 2: "Normal-leið":

Gráða: I

Þessi leið er sú léttasta sem hægt er að fara á fjallið og er á færi allra þeirra sem hafa lágmarks-útbúnað. Lagt er upp frá Horni eins og á aðrar leiðir og haldið upp að Kötlu og gengið undir þeim inn í dalbotn vestan við Skessuhornið. Sérstaklega er mikilvægt að fara nægilega innarlega til þess að lenda ekki í klettabelti, sem gengur inn með öllu fjallinu. Að sumarlagi er þetta létt gönguleið, sem ekki gerir kröfur um neinn sérstakan útbúnað. Frá innsta stað í dalnum er stefnan tekin í lágsta punkt skarðsins milli sjálfs Skessuhorns og Heiðarinnar og þaðan fylgt ein-

stigi, sem er auðþekkjanlegt upp á tind.

Séu menn á ferð að vetrarlagi ber sérstaklega að varast snjóflóð, en mikill snjór liggur gjarnan í snjóbrekkunum, sem farnar eru. Mönnum er bent á að hafa meðferðis ísexi og mannbrodda og jafnvel línuspotta, ekki er þó nauðsynlegt að nota fullgilda líflínu.

Reikna má með því að ferðin taki 3-5 klukkutíma neðan frá Horni eftir því hvernig færi er og hvernig viðkomandi er á sig kominn líkamlega. Þá má loks geta þess til gamans að í góðu veðri sér maður yfir Heiðina af Skessuhorni til Reykjavíkur, en ekki sést frá Reykjavík upp á Skessuhorn.

Nr. 3: Norð-austurveggurinn:

Gráða: I/II

Þegar Norð-austurveggurinn er klifinn er sömu leið fylgt og þegar hryggleið er farin upp að Kötlum, síðan er farið út í vegginn í stað þess að fara upp hrygginn. Þar eru fjölmargar skemtilegar leiðir, en tiltölulega léttar, sem menn geta valið úr. Menn geta einfaldlega hagað för sinni eins og þeim sýnist og velja sér þá gjarnan góðar snjólænur. enda eru þessar leiðir yfirleitt ekki farnar nema að vetrarlagi. Besti tíminn er eins og á Hryggleið, þ.e.a.s. febrúar-apríl. Vanir menn fara þessa leið gjarnan niður eftir að hafa klifið Hryggleiðina.

Nauðsynlegur útbúnaður er ísexi, jafnvel tvar í möngum tilfellum, mannbroddar, líflína og snjóakkeri og öryggishjálmur.

Reikna má með svipuðum tíma í klifrið eins og á Hryggleið, þ.e. á bilinu 3-5 klukkutímar eftir aðstæðum.

Nr. 4: Austurlæna

Gráða: I

Þegar lagt er til atlögu við svokallaða Austurlænu er gengið að austan Hornsár upp í dalinn inn í botn í um 380 metra hæð. Þegar þangað er komið blasir lænan við og gengur upp í lágsta hluta skarðsins milli Skessuhornsins og Heiðarinnar, en það er í um 850 metra hæð. Hækkunin frá dalbotninum er um 500 metrar og er um snjólanu að ræða án hindrana alla leið. Snjórin getur verið mjög varhugaverður og hætta er á snjóflóðum. Þessi leið er nánast aldrei farin yfir sumarmánuðina enda leiðinlegar skriður að mestu. Nauðsynlegur

búnaður eru tvar ísaxir, mannbroddar, líflína og snjóakkeri. Ekki er ráðlegt fyrir óvana menn að fara þessa leið.

Svipaðan tíma tekur að klífa fjallið eftir þessari leið eins og hinum eða 3-5 tíma eftir atvikum.

Að síðustu má benda á Norð-vesturvegginn, sem ekki hefur enn verið klifinn þrátt fyrir ítrekaðar tilraunir. Frá einni slíkri tilraun er greint í frásögn í blaðinu að þessu sinni eins og fyrr er sagt. Þar er um að ræða fjölmargar misjafnar leiðis og eru þar allar mjög erfiðar upp-göngu, eða gráða III-IV (ágiskun). Sérstaklega má reikna með að klettabelti ofarlega í veggnum reynist erfitt yfirferðar, en það er nánast þverhnipt og lélegt berg í því.

Helgi Benediktsson
Sighvatur Blöndahl

Allt í útilífið

Yfir 20 gerðir af bakpokum

KLIFURVÖRUR

Core-Tex
lamine
FATNAÐUR

OG

BAKPOKAR
FRÁ

berghaus

Útilíf

GLÆSIBÆ
SÍMI 30350